

Paragraf 11

Ärendenummer KS2021/583

Förklaring/förtydligande statsbidrag budgetbeslut 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att skicka vidare ärendet utan eget ställningstagande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i samband med ärende KS2021/192 under kommunfullmäktiges sammanträde den 14 juni 2021 i uppdrag att klargöra vad som ingår i intäkter och statsbidrag samt eventuellt föreslå en omfördelning av budget till kommunfullmäktige. Detta för att det rådde oklarheter vad som var budgeterat och inte från de stimulansmedel som skjutits till av staten för att motverka effekterna av den rådande pandemin.

Det finns två typer av bidrag; riktade och generella. Generella bidrag är en del av ordinarie skatte-och bidragsprognos vilket är den huvudsakliga intäkten för kommunens skattefinansierade verksamhet och därmed grunden i planeringsarbetet. Riktade bidrag hanteras i regel av berörd verksamhet och tas ej med i den övergripande budgetprocessen.

Generella bidrag kännetecknas av att de inte har återrapporteringskrav. Det finns många underliggande bidrag som tidigare varit riktade och som senare fasats över till att bli generellt. En anledning till detta är att det skulle bli administrativt tungt om varje enskilt bidrag skulle behöva följas upp årligen. Riktade bidrag kännetecknas av villkor för vad de ska användas till, efterföljt av återrapportering och eventuella återbetalningskrav om medlen inte använts till ändamålet.

När nya bidrag eller utökning av befintliga presenteras av regeringen är det inte alltid tydligt om de är att betrakta som generellt eller riktat då ambition och praktiskt utförande inte alltid är i synk. Effekten av detta är osäkerhet i planeringen om hur stor intäktsram kommunen har att förhålla sig till. Ett tidigare exempel är förstärkning av den s.k. välfärdsmiljarden som togs med i övergripande budgetprocess utöver ordinarie skatte-och-bidragsprognos till det kom med i det generella bidraget.

Under våren 2020 aviserades flera stora bidrag från staten för att motverka effekten av covid-19 där några var av permanent karaktär och andra inte. Några

exempel är ökade generella bidrag på 2,5 respektive 15 miljarder kronor samt kompensation för extraordinära kostnader kopplade till pandemin.

Den 7 september 2020 aviserade regeringen ytterligare budgetsatsningar och bidrag kallade skolmiljard, permanent äldreomsorgssatsning (tillika "säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer") och förstärkning äldreomsorgslyft med olika grad av återrapporteringskrav.

Skolmiljarden samt den permanenta äldreomsorgssatsningen uttrycktes initialt vara utan återrapporteringskrav vilket påverkade tolkningen om det skulle anses vara ett riktat eller generellt bidrag. Att äldreomsorgssatsningen även angavs vara permanent försvårade tolkningen ytterligare då riktade bidrag tenderar att vara tidsbestämda. Otydligheten i riktning och karaktär utmynnade i många diskussioner på riksnivå där en av kärnfrågorna var huruvida det permanenta tillskottet kunde ersätta ordinarie ramökning i planeringsarbetet. Sveriges kommuner och regioner (SKR) uttryckte den 24 mars 2021, några månader efter kommunfullmäktiges budgetbeslut den 16 november 2020, att osäkerhet fortfarande råder huruvida något ska återrapporteras gällande äldreomsorgssatsningen.

I kommunfullmäktiges budget för 2021 finns bidragen äldreomsorgssatsning permanent, utökning äldreomsorgslyft samt skolmiljarden med i skatter-och bidrag, med motsvarande utökning av berörd nämnds budgetramar.

I kommunfullmäktiges budget 2022 är inte längre det utökade äldreomsorgslyftet eller skolmiljarden med på intäktssidan. Motsvarande neddragning i respektive nämnds ramar har ej skett. Äldreomsorgssatsning ligger kvar både i skatter-och bidrag samt vård-och omsorgsnämndens ram.

I kommunfullmäktiges budget för 2022 finns äldreomsorgssatsningen på 18,4 miljoner kronor medräknad i vård- och omsorgsnämndens budgetram, som det även gör i budget för 2021. Bidraget är medräknat i totalen för skatter-och bidrag. Kommunledningsförvaltningen föreslår att se över hantering av den permanenta äldreomsorgssatsningen och fördelning av ramar i ordinarie planeringsprocess höst 2021/vår 2022 till budgetbeslut 2023. Kommunledningsförvaltningen avser även att tydliggöra hanteringen av generella bidrag och riktade bidrag samt förstärka forum för strategisk ekonomistyrning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2021-09-24

Kommunledningsförvaltningen
Karl-Johan Hamlén
0171-62 51 62
karl-johan.hamlen@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Förtydligande av statsbidrag i budget 2022

Förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige tackar för klargörandet för vad som ingår i intäkter och statsbidrag i budget 2022. I och med detta förtydligande anses en eventuell omfördelning av budget inte motiverad.

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen fick i samband med ärende KS2021/192 under kommunfullmäktiges sammanträde den 14 juni 2021 i uppdrag att klargöra vad som ingår i intäkter och statsbidrag samt eventuellt föreslå en omfördelning av budget till kommunfullmäktige. Detta för att det rådde oklarheter vad som var budgeterat och inte från de stimulansmedel som skjutits till av staten för att motverka effekterna av den rådande pandemin.

Det finns två typer av bidrag; riktade och generella. Generella bidrag är en del av ordinarie skatte-och bidragsprognos vilket är den huvudsakliga intäkten för kommunens skattefinansierade verksamhet och därmed grunden i planeringsarbetet. Riktade bidrag hanteras i regel av berörd verksamhet och tas ej med i den övergripande budgetprocessen.

Generella bidrag kännetecknas av att de inte har återrapporteringskrav. Det finns många underliggande bidrag som tidigare varit riktade och som senare fasats över till att bli generellt. En anledning till detta är att det skulle bli administrativt tungt om varje enskilt bidrag skulle behöva följas upp årligen. Riktade bidrag kännetecknas av villkor för vad de ska användas till, efterföljt av återrapportering och eventuella återbetalningskrav om medlen inte använts till ändamålet.

När nya bidrag eller utökning av befintliga presenteras av regeringen är det inte alltid tydligt om de är att betrakta som generellt eller riktat då ambition och praktiskt utförande inte alltid är i synk. Effekten av detta är osäkerhet i planeringen om hur stor intäktsram kommunen har att förhålla sig till. Ett tidigare exempel är förstärkning av den s.k. välfärdsmiljarden som togs med i övergripande

budgetprocess utöver ordinarie skatte-och-bidragsprognos till det kom med i det generella bidraget.

Under våren 2020 aviserades flera stora bidrag från staten för att motverka effekten av covid-19 där några var av permanent karaktär och andra inte. Några exempel är ökade generella bidrag på 2,5 respektive 15 miljarder kronor samt kompensation för extraordinära kostnader kopplade till pandemin.

Den 7 september 2020 aviserade regeringen ytterligare budgetsatsningar och bidrag kallade skolmiljard, permanent äldreomsorgssatsning (tillika "säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer") och förstärkning äldreomsorgslyft med olika grad av återrapporteringskrav.

Skolmiljarden samt den permanenta äldreomsorgssatsningen uttrycktes initialt vara utan återrapporteringskrav vilket påverkade tolkningen om det skulle anses vara ett riktat eller generellt bidrag. Att äldreomsorgssatsningen även angavs vara permanent försvårade tolkningen ytterligare då riktade bidrag tenderar att vara tidsbestämda. Otydligheten i riktning och karaktär utmynnade i många diskussioner på riksnivå där en av kärnfrågorna var huruvida det permanenta tillskottet kunde ersätta ordinarie ramökning i planeringsarbetet. Sveriges kommuner och regioner (SKR) uttryckte den 24 mars 2021, några månader efter kommunfullmäktiges budgetbeslut den 16 november 2020, att osäkerhet fortfarande råder huruvida något ska återrapporteras gällande äldreomsorgssatsningen.

I kommunfullmäktiges budget för 2021 finns bidragen äldreomsorgssatsning permanent, utökning äldreomsorgslyft samt skolmiljarden med i skatter-och bidrag, med motsvarande utökning av berörd nämnds budgetramar.

I kommunfullmäktiges budget 2022 är inte längre det utökade äldreomsorgslyftet eller skolmiljarden med på intäktssidan. Motsvarande neddragning i respektive nämnds ramar har ej skett. Äldreomsorgssatsning ligger kvar både i skatter-och bidrag samt vård-och omsorgsnämndens ram.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

I kommunfullmäktiges budget för 2022 finns äldreomsorgssatsningen på 18,4 miljoner kronor medräknad i vård- och omsorgsnämndens budgetram, som det även gör i budget för 2021. Bidraget är medräknat i totalen för skatter-och bidrag.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att se över hantering av den permanenta äldreomsorgssatsningen och fördelning av ramar i ordinarie planeringsprocess höst 2021/vår 2022 till budgetbeslut 2023. Kommunledningsförvaltningen avser även att tydliggöra hanteringen av generella bidrag och riktade bidrag samt förstärka forum för strategisk ekonomistyrning.

Ekonomiska konsekvenser

Utifrån Kommunledningsförvaltningens förslag är inga ekonomiska konsekvenser identifierade.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Inga sociala och/eller miljömässiga konsekvenser är identifierade.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2021-09-24

Ulrika K Jansson
Kommundirektör
Enköpings kommun

Karl-Johan Hamlén
Controller
Enköpings kommun

Daniel Nilsson
Tf. Ekonomichef
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

Myndighet/nämnd/namn, för åtgärd

Myndighet/nämnd/namn, för kännedom